

HANDLINGSPLAN
**MOT KRENKENDE
ADFERD OG MOBBING
I BARNEHAGEN**

Private og kommunale barnehager
i Eigersund 2017 – 2020

Innhold

Sentrale føringer	3
Eigersund kommunes visjon	5
Definisjoner.....	6
Forebygge	8
Avdekke.....	9
Handle	10
Beredskapsteam mot mobbing.....	12
Kontinuitet og systematikk i barnehagens arbeid	13
Her kan foresatte henvende seg for informasjon og hjelp	13
Vedlegg – sjekkliste barnehagens oppvekstmiljø	14
Vedlegg – Mal – tiltaksplan	15
Vedlegg – Egenrapportering – oppvekstmiljøet i barnehagen	16
Aktuell litteratur.....	17

Sentrale føringer

FNS BARNEKONVENSJON

FNs barnekonvensjon gjelder som norsk lov og skal legges til grunn for alt arbeid for og med barn og ungdom. FNs barnekonvensjon slår fast at barn og unge har rett til utvikling, medvirkning, ikke-diskriminering, beskyttelse og selv-realiserings. Krenkelser og mobbing svekker disse rettighetene.

LOV OM BARNEHAGER

§1 Formål: Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering. (Endret ved lov 19. des 2008 nr. 119. lkr. 1 aug 2010 iflg. res.18 juni 2010 nr. 828).

RAMMEPLAN FOR BARNEHAGENS INNHOLD OG OPPGAVER

Rammeplanen sier at «barnehagen har en samfunnsoppgave i tidlig forebygging av diskriminering og mobbing» og videre at «sosial kompetanse er vesentlig for å motvirke utvikling av problematferd som diskriminering og mobbing». (...) Barnehagen skal sikre barna et trygt miljø og skåne dem for fysisk og psykisk skade. De ansatte skal ivareta barna, skape et inkluderende miljø og arbeide for at dagens barnehagebarn verken opplever å bli krenket eller kommer til å krenke andre i morgen. I rammeplanen står det: «Der hvor barns selvfølelse krenkes ligger kimen til hensynsløshet, mobbing og manglende empati». (Barns trivsel-voksnes ansvar, Veileder om forebyggende arbeid mot mobbing i barnehagen – utgitt av Udir.)

FNs barnekonvensjon slår fast at barn og unge har rett til utvikling, medvirkning, ikke-diskriminering, beskyttelse og selv-realiserings. Krenkelser og mobbing svekker disse rettighetene.

SE

Hvert barn i barnehagen skal bli sett av de voksne hver dag. Det innebærer at den enkelte voksne ser det enkelte barn, prater med det og er opptatt av hvordan barnet har det i barnehagen.

MØTE

Barnet skal bli møtt av voksne som inntoner seg barnet. Den enkelte voksne har ansvar for å imøtekomme barnet ut fra barnets utvikling, egenskaper, interesser og modning.

HØRE

Barnet skal oppleve voksne som er opptatt av og interessert i det. Den enkelte voksne skal være åpen og tilgjengelig for å motta barnets meninger, ytringer og formidling av ønsker og behov. Dette gjelder både nonverbal og verbal kommunikasjon.

Eigersund kommunes visjon

Kommunes visjon - **Sammen for alle** - er en ledestjerne for politisk og administrativt arbeid i kommunen. Visjonen gir også mening i arbeidet med det psykososiale miljøet i barnehagen. **Sammen** peker på at vi alle kan og må bidra for å skape gode oppvekstmiljø. For å klare dette må vi spille på lag med hverandre – kommunens politiske- og administrativ ledelse, styrere, pedagogiske ledere, barnehagelærere, assistenter, fagarbeidere, miljøterapeuter, andre ansatte i barnehagen, barnehagens samarbeidspartnere og foresatte er alle betydningsfulle i dette arbeidet. **Alle** understreker at hvert eneste barn har rett til et godt og trygt psykososialt miljø i barnehagen. I dette ligger også behovet for- og retten til å være del av et fellesskap.

Kvalitets- og kompetanseplan for barnehagene i Eigersund 2017-2021 formidler følgende visjon:

Se: Hvert barn i barnehagen skal bli sett av de voksne hver dag. Det innebærer at den enkelte voksne ser det enkelte barn, prater med det og er opptatt av hvordan barnet har det i barnehagen.

Møte: Barnet skal bli møtt av voksne som inntoner seg barnet. Den enkelte voksne har ansvar for å imøtekomme barnet ut fra barnets utvikling, egenskaper, interesser og modning.

Høre: Barnet skal oppleve voksne som er opptatt av og interessert i det. Den enkelte voksne skal være åpen og tilgjengelig for å motta barnets meninger, ytringer og formidling av ønsker og behov. Dette gjelder både nonverbal og verbal kommunikasjon.

Definisjoner

KRENKELSE

Som fenomen er krenkelse grovt sett all opplevelse av ubehag og ydmykelse, forårsaket av eller via andre mennesker og menneskers systemer.

MOBBING

Det finnes ulike definisjoner på mobbing. Tradisjonelt har definisjonene omhandlet negative handlinger utført over tid, og i relasjoner hvor maktforholdet har vært ujevnt. «En person er mobbet eller plaget når han eller hun, gjentatte ganger og over en viss tid, blir utsatt for negative handlinger fra en eller andre personer». (Olweus 1992:17) Denne tilnærmingen betyr at mobbing kan ses på som enkeltkrenkelser satt i rekkefølge.

I «Mobbing i barnehagen – et hefte for deg som arbeider i barnehagen» skriver Barne- og Familiedepartementet: «Vilkårlig erting er ikke mobbing. Konflikter og enkelttilfeller av slåssing er heller ikke mobbing. Vi snakker altså ikke om mobbing når barn plutselig blir sinte på hverandre, tar leker fra hverandre eller springer opp i raseri over ett eller annet».

I den senere tid har man i større grad blitt oppmerksom på at voksnes atferd er avgjørende for hvordan samspillprosesser mellom barn utvikler seg, og som en konsekvens av dette at ansvaret for det psykososiale miljøet i barnehage og skole ligger hos de voksne. Trygge voksne som skaper trygge relasjoner og tilknytning til barna, gir gode oppvekstmiljø. Den danske forskeren Marie Søndergaard beskriver mobbing som sosiale prosesser på avveie. Hun setter dynamikken i inkluderings- og ekskluderingsprosesser i fokus. Ut fra dette perspektivet blir følgende spørsmål viktige å besvare for å forstå mobbing:

- Hva er det som skjer når noen holdes utenfor?
- Hvordan forstå de sosiale prosessene i barnegruppa?
- Hvordan får vi barn til å samarbeide til tross for ulikheter?
- Hva må vi voksne gjøre for å skape trygge læringsmiljøer i barnehage og skole?*

I stedet for å rette søkelys på det enkelte barn blir hovedfokuset å se på relasjonene og kontekstene – vi går fra å spørre «hva er det som er galt med barnet» til «hva er det i omgivelsene rundt barnet som gjør at det går galt?» Når vi spør på denne måten vil svarene dreie fra diagnoser, individuelle egenskaper hos barnet og voksnes definisjon av enkeltbarn til å stille spørsmål ved ledelsen i barnehagen og skolen, hjemmemiljøet og kvalitetene i de relasjoner som barnet har eller ikke har*.

Helgeland og Lund presenterer en ny definisjon av mobbing:

Mobbing av barn er handlinger fra voksne og/eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull person i fellesskapet og ha muligheten til medvirkning.

Helgeland og Lund sier videre at barn er avhengige av at voksne legger til rette for inkluderende miljøer der den enkelte opplever seg som en betydningsfull deltaker. I inkluderende læringsmiljøer definerer ikke de voksne barns handlinger som «ondsinnede» eller veileder sårbarhet med «skjerp deg». Det handler om at de voksne er ansvarlige for å forebygge at mobbing skjer, for å avdekke de sosiale prosessene som er på avveie, for å stoppe uønsket adferd og for oppfølging der vi ser at barn og unge trenger ekstra veiledning og støtte i å håndtere både egne og andres følelser.*

* Kildehenvisning: Anne Helgeland og Ingrid Lund (2017, 14. april). «Er du sikker på at det er så ille da? Litt erting må en jo tåle». Hentet fra <https://www.aftenposten.no>

HOVEDOMRÅDER I ARBEIDET MOT KRENKELSER OG MOBBING

Som følge av Hegeland og Lunds betraktninger knyttet til mobbebegrep er handlingsplanen og arbeidet med mobbing delt inn i følgende hovedområder:

Forebygge

Skape et trygt psykososialt miljø i barnehagen.

Avdekke

Se og forstå når samspillsmønstrene i barnehagen kommer på avveie.

Handle

Sette inn tiltak som bidrar til positive samspillsmønstre og trygt psykososialt miljø.

Forebygge

Det er barnehagens ansvar å arbeide aktivt med forebyggende tiltak gjennom hele barnehageåret.

BARNEHAGEN SKAL ARBEIDE AKTIVT FOR Å ETABLERE FELLES PLATTFORM, FELLES HOLDNINGER OG FELLES FORSTÅELSE I PERSONALGRUPPA.

I praksis betyr dette å jobbe for at de ansatte har:

- Bevissthet rundt voksenansvaret og voksenrollen i barnehagen
- Kunnskap om sosiale samspillprosesser og evne til å observere og analysere samspill i barnegruppa
- Kompetanse ift sårbare barn
- Felles syn på barn
- Felles regler
- Felles måte å reagere på
- Kollegaveiledning
- Refleksjon og åpenhet rundt voksenrollen

Dette erverves blant annet gjennom drøftinger i kollegiet knyttet til:

- Hva er det som skjer når noen holdes utenfor?
- Hvordan forstå de sosiale prosessene i barnegruppa?
- Hvordan får vi barn til å samarbeide til tross for ulikheter?
- Hva må vi voksne gjøre for å skape trygge læringsmiljøer i barnehagen?

BARNEHAGEN SKAL JOBBE MÅLRETTE FOR Å OPPNÅ GODE RELASJONER OG POSITIVT SAMSPILL MELLOM BARNA, OG FOR AT ALLE BARN SKAL OPPLEVE VENNSKAP I BARNEHAGEN.

I praksis betyr dette at:

- Barnehagen kartlegger om hvert enkelt barn har venner i barnehagen ved bruk av observasjon og samtale med barn og foresatte
- Vennskap er tema i barnegruppene
- Det legges til rette for lekegrupper for å sikre alle barn deltakelse i lek og samspill, og for å bidra til utvikling av barnas samspillsferdigheter
- Barnehagen har et bevisst forhold til gruppeinndelingen i ulike hverdagssituasjoner

BARNEHAGEN SKAL JOBBE MÅLRETTE FOR AT ALLE BARN SKAL BLI INKLUDERT I LEK OG FELLESSKAP.

I praksis betyr dette at:

- Det fysiske miljøet er tilrettelagt for lek
- Barnehagen jobber systematisk med å skape felles opplevelser blant barna
- Barnehagen har en positiv holdning til ulikhet, og stimulerer til aksept og toleranse
- Alle planer tar hensyn til barnas ulike forutsetninger
- Barnehagen planlegger aktiviteter som alle kan delta i

BARNEHAGEN SKAL JOBBE MED KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

I praksis betyr dette at:

- De voksne i barnehagen involverer seg i hverdags-situasjoner og leksituasjoner med barna, samtaler med barna om det som skjer og hjelper barna med å tolke og sette ord på kroppsspråk, tanker og følelser
- De voksne er språkmodeller, aktivt språklige voksne stimulerer til aktivt språklige barn
- Barnehagen gjennomfører «språksamlinger»; arbeider med språkstimulering i smågrupper for alle aldersgrupper, slik at hvert enkelt barn blir sett og hørt
- Barna blir lest for

BARNEHAGEN SKAL JOBBE MÅLBEVISST MED SOSIAL KOMPETANSE

I praksis betyr dette arbeid for å utvikle barnas evne til:

- Selvhverdelse, selvkontroll, samarbeid, ansvar og empati
- Barnehagen bekrefter barnas identitet og bygger opp under et godt selvilde
- Barnehagen sikrer barnet tidlige og gode relasjonserfaringer

BARNEHAGEN SKAL ETTERSTREBE ET GJENSIDIG OG ÅPENT SAMARBEID MELLOM BARNEHAGE OG FORESATTE

I praksis betyr dette at barnehagen jobber aktivt med følgende virkemidler:

- Gode tilvenningsrutiner
- Primærkontakt
- Foreldremøter
- Foreldresamtaler
- Fellesarrangementer for foresatte
- Barnehagen tar opp bekymringer på et tidligst mulig tidspunkt

Avdekke

Hvordan avdekker barnehagen at sosiale samspillprosesser er på avveie?

HVA?	ANSVAR
Samspill og samspillprosesser i barnegruppa er tema i barnehagens avdelingsmøter og plandager.	Styrer
Samspill og krenkende adferd/mobbing er tema i samlingsstund og/eller andre aktiviteter i barnehagen.	Ped. leder
Sosiale samspillprosesser og relasjoner i barnegruppa og mellom det enkelte barnet og de andre barna/voksne er tema i foreldresamtalen.	Ped. leder
Sosiale samspillprosesser er tema på foreldremøte om høsten. Handlingsplanen gjennomgås i møtet.	Styrer
Barnehagen har til en hver tid nok oppmerksomme voksne blant barna.	Styrer/ alle ansatte
Melding fra barn, foresatte og ansatte om samspillprosesser på avveie blir alltid tatt alvorlig og utløser analyse og handling. Barn som forteller om plaging og mobbing får anerkjennelse for at de formidler dette. Barnehagen gir foresatte og barnet en tilbakemelding så fort som mulig, og senest innen tre dager om hva barnehagen vil gjøre for å følge opp bekymringen.	Styrer/ alle ansatte

«Det er barnehagens ansvar å arbeide aktivt med forebyggende tiltak gjennom hele barnehageåret».

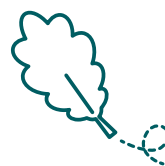

Handle

Hva gjør barnehagen når samspillprosesser er på avveie og et barn har blitt utsatt for krenkelser?

	HVA?	ANSVAR	FRIST ETTER HENVENDELSE
1.	Den som har observert eller observerer krenkelser griper inn i situasjonen, og informerer pedagogisk leder/styrer straks med konkrete beskrivelser av den voksnes tolkning om hva som har skjedd og hvem som har vært involvert.	Den som observerer	Uten unødig opphold
2.	Snakker med barna som har vært involvert. Dersom det er flere som har utført handlingen skal en snakke med en og en om gangen, være tydelig på hvilke samspillmønstre som må opphøre og bidra til at barna forstår hvorfor. Veilede barna ift andre mulige måter å være sammen på. La barnet/barna få anledning til å gjøre det godt igjen.	Den som står barnet /barna nærmest	Uten unødig opphold
3.	Snakker med foreldrene til de involverte.	Ped.leder/styrer	Uten unødig opphold
4.	Det foretas en analyse av samspillmønstrene for å forstå de sosiale prosessene. Hva er det som skjer? Hva er sannsynlige bakenforliggende årsaker? Hvordan får vi barna til å samarbeide på en annen måte? Hva må vi voksne gjøre for å skape trygge læringsmiljøer i barnehage og skole?	Ped.leder/styrer	Uten unødig opphold
5.	På bakgrunn av analysen utarbeides en tiltaksplan for hvert av barna som har vært involvert, planene synliggjør tiltakene som settes inn.	Ped.leder/styrer	3 dager

6.	Vurderer om vennskap og hvordan vi er sammen skal tematiseres i avdelingen, for eksempel ved å ta dette opp i samlingsstund, samtaler i små grupper el.	Ped.leder	
7.	De involverte barna følges tett opp i en periode, daglig dersom dette er hensiktsmessig.	Ped.leder og øvrig personale	Min. to uker
8.	Evaluerer på avdelingsmøte etter to uker, evalueringssamtale med involverte barn og evalueringssamtale med foresatte.	Ped. leder	Etter to uker
9.	Situasjonen følges opp helt til det er slutt på handlingene.		Så lenge barnet/foresatte/ barnehagen vurderer at det er nødvendig
10.	Når barnehagen ønsker mer kompetanse, kobles beredskaps-team mot mobbing inn.	Ped.leder/styrer	
11.	Dokumentasjon: Barnehagen dokumenterer kontakt med barn og foresatte vedr krenkelser og mobbing. Foresatte har innsyn og gis anledning til å komme med bemerkninger til møtereferat.	Ped.leder/styrer	Kontinuerlig
12.	Når arbeidet med en sak knyttet til krenkelse/mobbing avsluttes drøfter barnehagen og involverte parter hvordan saken ble håndtert. Dette for å bli enda bedre neste gang det oppstår en lignende situasjon.	Ped.leder/styrer	

Beredskapsteam mot mobbing

Eigersund kommune har etablert et beredskapsteam mot mobbing. Teamet trer i funksjon når barn og foreldre opplever at barnehagen/skolen ikke tar tak i mobbing på en tilfredsstillende måte, og/eller når barnehagen/skolen ber om hjelp fordi det ligger utenfor enhetens kompetanse og kapasitet å løse opp i et mobbeproblem.

PROSEDYRE

Beredskapsteamet består av:

- helsesøster
- ppt
- representant for mestringsenheten
- barnevern
- en rektor
- fagleder barnehage (i barnehagesaker)
- skolefaglig ansvarlig (i skolesaker)
- oppvekstkoordinator

Fulltallig team møtes minimum en gang per halvår. Oppvekstkoordinator er leder for teamet.

Teamet er et rådgivende organ organisert under kommunalsjef for Kultur og Oppvekst.

Henvendelser

Henvendelser skjer til oppvekstkoordinator Kari Anne Bergøy som drøfter saken med skolefaglig ansvarlig (skolesaker) / fagleder barnehage (barnehagesaker) innen tre dager. Det foretas en vurdering fra sak til sak i forhold til hvem av de andre medlemmene som trekkes inn i arbeidet. Kommunalsjef for KO holdes oppdatert.

Telefon: 51 46 82 42 / 454 46 155

E-post: kari.anne.bergoy@eigersund.kommune.no

Lav terskel

Beredskapsteamet skal være et lavterskeltilbud, og tar kontakt med barnehagen det gjelder for å finne ut hva barnehagen har gjort.

Responstid

En eller flere av teamets medlemmer skal kunne møte barnehage/foresatte innen fem arbeidsdager.

Før beredskapsteamet behandler saken skal barnehagen ha gjort følgende:

- Prosedyrene på side 10 i denne planen er fulgt («Handle»)
- Saken er drøftet i URT (Utvidet Ressursteam, barnehagens tverrfaglige samarbeidsgruppe)

Kontinuitet og systematikk i barnehagens arbeid

Arbeidet mot krenkende adferd er viktig og må være en del av den daglige virksomheten i barnehagen. Arbeidet må være systematisk. Prinsippet er at problemer blir løst på lavest mulig nivå.

FASTE TILTAK GJENNOM ET BARNEHAGEÅR

	HVA?	ANSVAR
Høst	Gå igjennom planen i personalgruppa.	Styrer
	Gå gjennom handlingsplanen med foresatte. Informere om Beredskapsteam mot mobbing.	Styrer
	Gå gjennom handlingsplanen i URT.	Styrer
	Foreta egenkontroll av det psykososiale miljøet i barnehagen (Vedlegg 1).	Styrer/Ped.ledere
	Snakke om samspill og inkludering i barnegruppa.	Styrer/Ped.ledere
Vår	Snakke om samspill og inkludering i barnegruppa.	Styrer/Ped.ledere
	Foreta egenkontroll av det psykososiale miljøet i barnehagen (Vedlegg 1).	Styrer
	Besvare oppvekstkoordinators henvendelse ift egenrapportering – psykososialt miljø i barnehagen.	Styrer

Her kan foresatte henvende seg for informasjon og hjelp

Barnehagen, ved ped.leder eller styrer

PPT: 51 46 82 70

**Oppvekstkoordinator i Eigersund kommune
/Beredskapsteam mot mobbing:** 51 46 82 42

Barneverntjenesten: 51 46 84 00

Fagleder barnehage: 51 46 82 43

Barneombudet: 22 99 39 50

Helsesøster: 51 46 81 50

Fylkesmannen: 51 56 87 00

Nettressurs: www.nullmobbing.no

VEDLEGG

Sjekkliste barnehagens oppvekstmiljø

Spørsmål	Ja – Alltid	Ja- Oftest	Nei- Sjelden	Nei- Aldri
Er voksne i barnehagen anerkjennende og støttende i forhold til barns initiativ?				
Bli alle barna lagt merke til i like stor grad, uavhengig av atferd?				
Får noen barn stadig positiv oppmerksomhet, mer enn andre barn?				
Får noen barn stadig negativ oppmerksomhet, mer enn andre barn?				
Har det utviklet seg mønstre i forhold til hvilke barn som gis troverdighet fra voksne letter enn andre, for eksempel i forklaring av konflikter?				
Er det noen barn i gruppa som vi voksne kontakter og finner på flere aktiviteter med enn andre barn?				
Er det barn i gruppa som vi voksne i mindre kontakt med, eller i mindre grad deltar i aktiviteter med?				
Klarer vi å involvere alle barna i felleskapet – for eksempel praten rundt bordet ved måltider				
Har vi voksne større tålmodighet med enkelte barn i gruppa enn andre?				
Bli noen barn raskere avbrutt/avvist av oss voksne enn andre når de tar kontakt med oss?				
Er vi voksne bevisst på at barn ikke alltid klarer å skille mellom spøk/ironi?				
Er miljøet i barnehagen preget av gjensidig omsorg, anerkjennelse, varme og respekt?				
Er samspillet barna imellom preget av likeverdighet og veksling mellom hvem som bestemmer og hvem som får være med?				
Er det en trygg og avslappet tone preget av humor, spontanitet, oppmuntring og glede?				
Er vi voksne gode rollemodeller i måten vi henvender oss på til barna, foreldrene og hverandre?				
Annet:				

(Kilde: Ingrid Lund, «De er jo bare barn» – Om barnehagebarn og mobbing)

VEDLEGG

Mal – tiltaksplan

Situasjonsbeskrivelse:		
Mål:		
Tiltak:	Tidsramme:	Ansvar:
Evaluering:		
Mål:		
Tiltak:	Tidsramme:	Ansvar:
Evaluering:		
Mål:		
Tiltak:	Tidsramme:	Ansvar:
Evaluering:		

VEDLEGG

Egenrapportering – oppvekstmiljøet i barnehagen

Faste tiltak pkt 6:	Ja	Nei
Personalgruppa har jobbet med sjekklista for barnehagens oppvekstmiljø.		
Planen er gjennomgått med alle i personalgruppa i løpet av inneværende barnehageår.		
Foreldre til alle barn er gjort kjent med planen inneværende barnehageår.		
Planen er drøftet i URT inneværende barnehageår.		
Krenkelser og mobbing har vært tema på avdelingsmøter.		
Krenkelser og mobbing har vært tema med barna i samlingsstund eller tilsvarende.		
Barnehagen har fulgt prosedyrene på side 10 i denne planen («Handle») i konkrete saker.		
Hvis ja – hvor mange saker:		

Aktuell litteratur

Barns trivsel, voksnes ansvar

Forebyggende arbeid mot mobbing starter i barnehagen (Utdanningsdirektoratet)

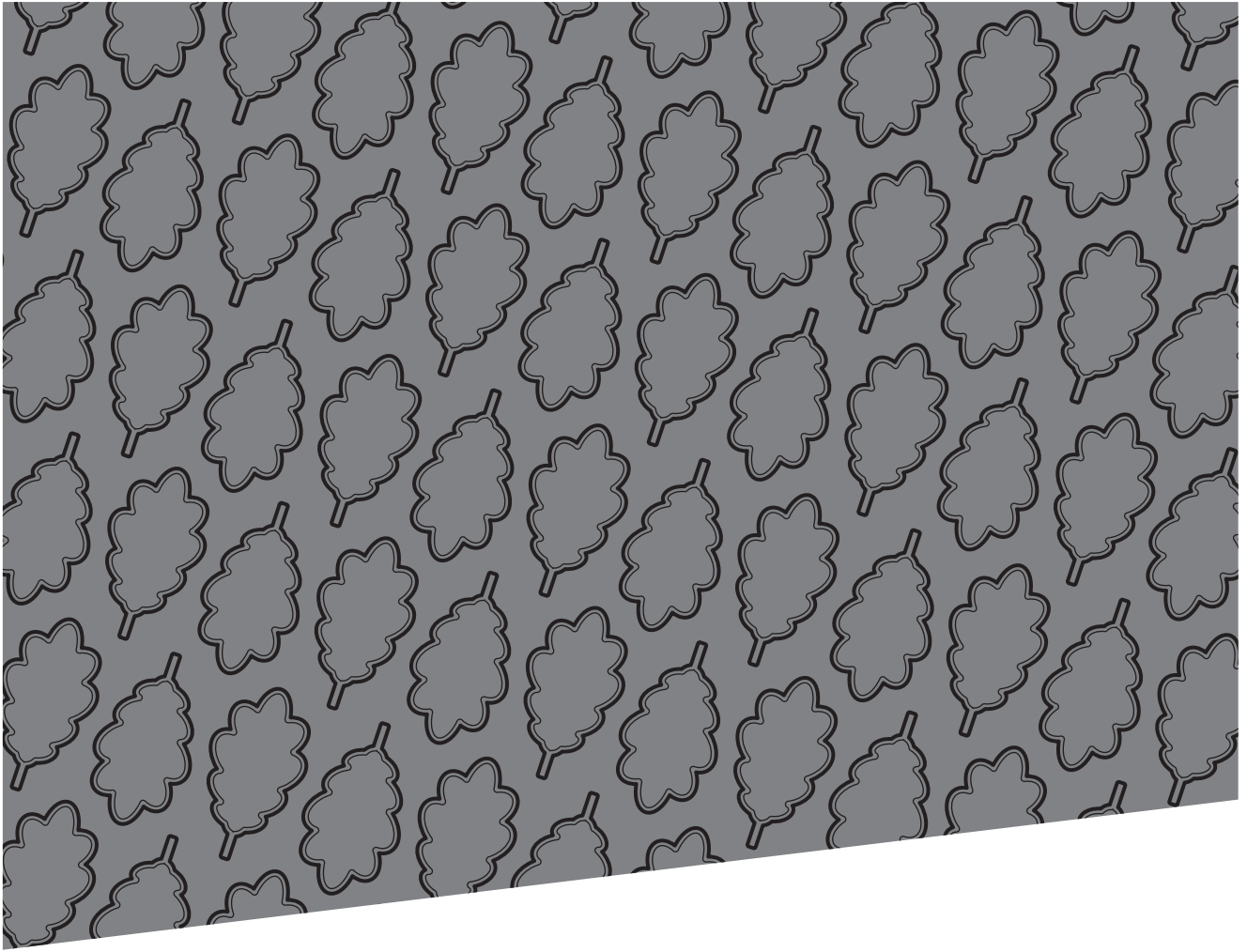
Mobbing i barnehagen

Et hefte for deg som arbeider i barnehagen (Barne- og familiedepartementet)

Ingrid Lund	Tydelige voksne
Jesper Juul	Det kompetente barn Fra lydighet til ansvarlighet Videoer
Kari Lamer	Sosial kompetanse – teori og håndbok
Kari Pape	Fra plan til praksis 1+2+3
Reidar Pettersen	Mobbing i barnehagen
Berit Bae	Det interessante i det alminnelige

AKTUELL LITTERATUR FOR BARN

Lund og Tollerød Fosse	Mathias er alene
Palm og Stoltenberg	Ti små vennebøker og kosedyr – pinnsvin og hare
Tor Åge Bringsværd	Karsten liker å danse Ruffen – sjøormen som ikke kunne svømme
Tone Lie Bøttinger	Min storebror apen
Paul Leer Salvesen	Fy fabian
Anne De Bode	Det er alltid meg de skal ha
Lena Klefeldt	Otto og Joppa
Mats Wanblad	Lilleving
Ulf Nilsson	Den lille gutten og løven
Perc Christian Jersild	Hymir
Kari Saanum	Herr Alkabars nese
Gunn Britt Sundstrøm	Gutten i Supermandrakten
Else Fæder	Den stygge drageungen
Birgitta Stenberg	Billy og sinte Lotta Bjørn drar på landet
Gunder Anderson	Martins sommer
Trond Brønne	Petter og månen
Gunilla Bergstrøm	Albert og udyret Hvem kan redde Albert Åberg?
Ursula Kirschberg	Selim og Susanne
Egon Mathiesen	Katten med de blå øynene
Mette Cecilie Newth	Lille skrekk

**EIGERSUND
KOMMUNE**

Telefon: 51 46 80 00 / post@eigersund.kommune.no
www.eigersund.kommune.no